

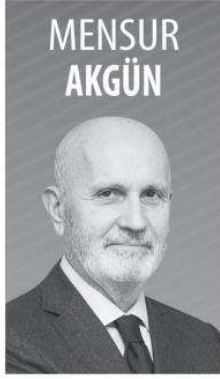
Amin Maalouf'un günlükleri...

Yılı belli değil ama Amin Maalouf günlüklerini 9 Kasım Salı günü tutmaya başlamış, 9 Aralık Perşembe günü de 210 sayfa yazdıktan sonra bitirmiş. İnternet ve cep telefonundan söz ettiğine göre çok eskileri anlatıyor olamaz. Son 20 yıla baktım, sadece 2004 ve 2010'da 9 Kasım Salı gününe denk geliyor.

Demek ki 17 ya da daha büyük bir olasılıkla 11 yıl önce bir gün bizim fark edemediğimiz fakat Maalouf'un gözlemleyebildiği şeyler olmuş. Önce Cornwall'dan yayın yapan bir radyo istasyonu susmuş, elektrikler kesilmiş, internet bağlantısı kopmuş.

Sonra dedikodular yayılmış, nükleer bir savaşın çıktığı düşünülmüş. Amerika'yı tehdit eden Çeçen lider Serdarov'a karşı verilen tepki yüzünden küresel çapta bir savaşın başladığına inanılmış. Dünyanın sonunun geldiği varsayılmış.

Maalouf, daha doğrusu onu günlüklerinde temsil eden kahramanı Alexandre, kısaltmasıyla Alex, Atlantikte bir yerlerde babasının satın aldığı adasında neredeyse yalnız yaşadığı için olan biten hakkında bir süre sadece tah-

MENSUR
AKGÜN

min yürütebilmiş. Bu arada kendisini, adasını, adasının içinde yer aldığı Les Chirons takım adalarını anlatmış.

★★★

Adasının adı pek yabancı sayılmaz. Antakya anlamına gelen Antioche'da yaşıyor. İnsanların olduğu, yaşamın normal akışının sürdüğü ana adaya ise med-cezir sayesinde ortaya çıkan dar bir geçitten bisikletle gidiyor. Fakat belli ki Maalouf'un adası Pamuk'un adası Minger kadar gelişmiş bir yer değil.

Daha mütevazı, daha kendi halinde. Bağımsızlık gibi bir beklentisi ya da kaderi yok. Veba da yok. Zaten Antioche çok küçük. Biri yazar, diğeri çizer iki kişinin yaşadığı bir yer nihayetinde. Komşu adadakiler ise daha ziyade geleceklerinden endişeliler.

Başlarına geldiğine inandıkları felaketlerden dolayı adadaki yabancıyı, Maalouf'un adasıyla ana ada arasında geçişi kontrol eden Kayıkcıyı sorumlu tutuyorlar. Hatta saldırıp evini yakıyorlar.

Kayıkcı ilginç bir insan. Yazının protagonisti bile denebilir. Doğa üstü güçlere sahip. Alex bunu başta bilmiyor. Amerikalı arkadaşı Moro'yu aramasıyla

Kayıkcının, bir mitoloji kahramanının adıyla anılan Agamemnon'un gerçekte kim olduğunu anlıyor.

Moro da ABD Başkanı'nun danışmanı. Şili'yi ziyaretleri sırasında başlarına gelen olağan dışı olayları aktarırken ve Antioche'da yaşananlara anlam katarken eski Yunan'dan bir devlet insanının adını taşıyan müzakereci Demosthenes vasıtasıyla Agamemnon'u tanımamızı sağlıyor.

Agamemnon ve Demosthenes'in Empedokles'in Dostları adlı bir grubun, ulusun, belki de medeniyetin tıyeleri olduklarını öğreniyoruz günlüklerden. Nereden geldiklerini bilmiyoruz. Uzaydan da olabilir, okyanusun herhangi bir köşesinden de. Maalouf bu bilgiyi bizimle paylaşmamış.

Bana kendisi de bilmiyor, bilmek istemiyor, önemsemiyor gibi geldi. Kitap boyunca da bize zaten sadece dört, Kraliçe Elektra'yı da sayarsak beş Empedoklesliyi tanıtıyor. Oysa bu "insanlar" dünyayı nükleer bir felaketten kurtarmakla kalmıyor, aynı zamanda hastalıkları tedavi edip mucizeler de gerçekleştiriyor.

Dünyanın bambaşka yerlerinde çatışmada ölenleri canlandırdıklarını, ölümcül hastalığı olan ABD Başkanını tedavi ettiklerini okuyoruz. Yüzlerce hastane gemisiyle insanlığın yardımına

koşuyorlar. Ancak herkes onlara minnettar değil. Amerika'nın malum bazı kurumları hegemonyanın yitirileceğinden endişeli.

Günlüklerin sonlarına doğru Potomac Nehri'ndeki hastane gemisine saldırıldığını, 31'i Empedoklesli olmak üzere 123 insanın öldürüldüğü bir bombalama eylemi yaşandığını öğreniyoruz. Bu yüzden de Antioche adası tekrar kararıyor, internet yine kopuyor, bir gece önce sahilde demirli duran hastane gemisi gidiyor.

Bizler gibi düşünmeyen, ihtiras ve kibir peşinde koşmayan Empedoklesliler kendilerine yapıları anlayamıyorlar. Saldırı nedeniyle dünyadan çekilmeye, insanlığı kaderiyle baş başa bırakmaya karar veriyorlar. Bize karışıp, bizler gibi olmaktan korkuyorlar.

Maalouf onları yine de geri getiriyor, günlüklerini, Yapı Kredi Yayınları'ndan Ali Berktaş'ın kusursuz çevirisiyle çıkan Empedokles'in Dostları romanını, anlatıcısı Alex'i mutlu ederek bitiriyor. Ona aşk, sağlık ve biraz da ölümsüzlük bahsediyor. Yalnızlıklar kalesi olan ada bambaşka bir yere dönüşüyor.

Okuyucuları da muhtemelen benim gibi Maalouf'un mükemmel diline ve muhteşem kurgusuna hayran kalıyor. Ama Alex kadar mutlu oluyorlar mı ona çok emin değilim. Çünkü romanda

dışarıdan bir kurtarıcı gelmediği takdirde nükleer silahlarla kendimizi yok edeceğimiz söyleniyor.

★★★

Ben hafta içinde Maalouf'un romanını okurken bir önceki kitabını, kendi ailesinden ve geçmişinden yola çıkarak uygarlıkların nasıl batmakta olduğunu anlattığını düşündüm. Tarihin ve denemenin bittiği yerde kurgu başlamış dedim. Pek çok eleştirmenin, okuyucunun, tanıtım yazısının aksine Empedokles'in Dostlarını da umutsuzluğun çığılığı olarak gördüm.

Yine de bu tür çılgınlıklar, çağrılar, uyarılar arttıkça gündelik hayatımızı, talep ve beklentilerimizi gözden geçirmemiz, günün birinde nükleer silahlanmaya farklı bir gözle bakmamız, hepsinden önemlisi de insanlığımızın özünü hatırlamamız mümkün olacak gibi geldi bana.

Önerim, bu veya bundan sonraki bir hafta sonunda Amin Maalouf'a vakit ayırmanız, kolay okunan akıcı dilinin keyfini çıkartmanız. İsterseniz Truva destanı nedeniyle Homeros'a, nükleer silahlar yüzünden Kenneth Waltz'a da biraz zaman ayırabilirsiniz. Ya da onları bir kenara bırakıp güzel bir müzikle kitaptan aldığımız tadı arttırabilirsiniz. Mutlu, huzurlu, sağlıklı bir hafta sonu dileğiyle...